

Oświadczenie złożone przez senatora Jerzego Wcisłę na 29. posiedzeniu Senatu w dniu 10 września 2021 r.

Oświadczenie skierowane do prezesa Rady Ministrów Mateusza Morawieckiego

Szanowny Panie Premierze!

Samorzady terytorialne oszacowały, że realizacja programu Polski Ład, szczególnie części podatkowej, spowoduje znaczne zmniejszenie dochodów samorządów, głównie z PIT i CIT. Skądinąd dobra inicjatywa obniżenia podatków i wprowadzenia ulg może być groźna dla samorządów, które do tej pory bardzo mocno inwestowały, ale mogą stracić zdolność do podejmowania takich wyzwań. Wysokość tych strat Związek Miast Polskich i Unia Metropolii Polskich oszacowały na 13–16 miliardów zł rocznie, co w skali 10 lat złoży się na kwotę ok. 145 miliardów zł.

W moim okręgu, w którym są 32 samorzady, kwota strat wyniesie ponad 76 milionów zł rocznie, z czego w samym Elblągu 43 miliony zł rocznie. Te pieniądze są w wielu gminach potrzebne już nie tylko jako wkład własny do inwestycji z udziałem środków unijnych, ale wręcz na bieżące wydatki.

Rada Ministrów przyjęła projekt ustawy o wsparciu jednostek samorządu terytorialnego w związku z programem Polski Ład. Nie wiadomo jednak, czy owo „wsparcie” będzie chociaż pokrywało wysokość strat poszczególnych samorządów.

Proszę zatem o odpowiedź na następujące pytania.

1. Czy rząd ma zamiar wyrównać samorządom te straty? Czy samorzady mogą liczyć na wprowadzenie stałego rozwiązania ustawowego wyrównującego wszystkim samorządom straty w całości?

Szacunki strat przedstawia tabela.

Gmina	Strata w milionach zł
Elbląg – miasto	43,1
Powiat bartoszycki razem – 9,5	
Bartoszyce – miasto	5,1
Bartoszyce – gmina	1,5
Biszynek – miasto i gmina	0,7
Górowo Iławeckie – miasto	0,7
Górowo Iławeckie – gmina	0,7
Sępólno – miasto i gmina	0,7
Powiat braniewski – 6,2	
Braniewo – miasto	3,1
Braniewo – gmina	0,8
Frombork – miasto i gmina	0,6
Lelkowo – gmina	0,2
Pieniężno – miasto i gmina	0,8
Płoskinia – gmina	0,4
Wilczęta – gmina	0,3
Powiat elbląski razem – 9,8	
Elbląg – gmina	1,7
Godkowo – gmina	0,3
Gronowo Elbląskie – gmina	0,7
Markusy – gmina	0,4
Milejewo – gmina	0,9
Młynary – miasto i gmina	0,7
Pasłęk – miasto i wieś	3,5
Rychliki – gmina	0,4
Tolkmicko – miasto i gmina	1,1

Powiat Lidzbark Warmiński – 7,6	
Kiwity – gmina	0,5
Lidzbark Warmiński – miasto	4,0
Lidzbark Warmiński – gmina	0,9
Lubomino – gmina	0,4
Orneta – miasto i gmina	1,9

2. Czy wprowadzane w ramach Polskiego Ładu rozwiązania finansowe będą opierały się na zasadach jednoznacznych, sprawdzalnych, uniemożliwiających woluntarystyczny rozdział środków? Chodzi o to, by nie powtórzyła się sytuacja, jaka miała miejsce w przypadku rozdzielania środków Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych.

Proszę o odpowiedzi i jednocześnie apeluję o dbanie o to, by samorządy nie straciły w związku z Polskim Ładem, są one bowiem najbliższej obywatela i najlepiej realizują potrzeby obywateli.

Z poważaniem
Jerzy Wcisła